

Verslag voortgang eerste jaar van programma
Autoluwe binnenstad

25 maart 2022

Alweer een jaar geleden is door de gemeenteraad de Agenda '**Ruimte voor een groen en vitaal Leiden**' vastgesteld. Met dit verslag informeren we u over de stand van zaken van het programma waarin veel is gebeurd! We gaan eerst in op de ambitie en het doel van het programma. Daarna vertellen we over de voortgang van de maatregelen.

De Autoluwe Binnenstad is een meerjarig programma waarmee de komende jaren de voorgenomen koers zichtbaar wordt in de openbare ruimte. De agenda heeft als hoofddoelstelling een groene en vitale stad. Dit wordt bereikt door de volgende zes doelstellingen in de agenda:

1. Een hogere kwaliteit van de openbare ruimte.
2. Meer ruimte en kwaliteit voor voetgangers, fietsers en openbaar vervoer.
3. Het versterken van de economische vitaliteit.
4. Meer ruimte voor voorzieningen.
5. Schone lucht, minder geluidshinder, hittestress en wateroverlast.
6. Een inclusieve en toegankelijke stad.

We vergroten het autoluwe en autovrije gebied. Dit doen we door de ruimte anders in te delen aan de hand van verschillende maatregelen. We investeren in kwaliteit en we maken de binnenstad van Leiden stap voor stap nog groener, gezonder en aantrekkelijker. Een binnenstad met minder auto's op straat geeft mogelijkheden om de kwaliteit van de openbare ruimte te vergroten en de leefbaarheid voor bewoners te versterken. Ook de historische gebouwen worden beter zichtbaar. Het is prettiger vertoeven in de binnenstad, waardoor bezoeken, verblijfsduur en bestedingen toenemen. De bereikbaarheid van de binnenstad blijft gewaarborgd en bevoorrading is een topprioriteit voor een bloeiende economie. De auto blijft aanwezig in de stad, maar minder prominent. We voegen groen toe, zorgen voor ontspanning en maken de binnenstad voor iedereen aantrekkelijk en toegankelijk.

De looptijd van het programma is van 2021 tot en met 2040.

Voortgang activiteiten maart 2021 – maart 2022

Hoewel veel maatregelen al zijn vastgesteld door de gemeenteraad vinden we het belangrijk om met de omgeving en overige belanghebbenden overleg te voeren. Niet om de maatregel ter discussie te stellen, maar wel om te praten over de impact die de maatregel heeft en de manier waarop we het gaan uitvoeren. De gemeente is op verschillende manieren in gesprek met de bewoners, ondernemers, Centrummanagement Leiden en eventuele overige belanghebbenden over de uitvoering van de maatregelen. Hieronder leest u over de voortgang van de realisatie van de inspanningen per hoofddoel.

1. Hogere kwaliteit openbare ruimte

Om de verkeersveiligheid te verbeteren en een groen stadsplein te realiseren ter hoogte van het Rembrandtpark wordt het **Noordeinde** heringericht. Er is door het projectteam in het najaar over het voorlopig ontwerp geparticipeerd via het digitale platform doemee.leiden.nl. Voorlopige planning is dat we in 2023 het Noordeinde kunnen aanpakken als de Centrumroute klaar is.

Er is gestart met het project herinrichting van de **Oude Rijn** waar voetganger en fietser op 1 komen te staan. Voor de tijdelijke invulling van de lege kade die ontstaat na het verwijderen van de huidige 20 parkeerplaatsen en de toekomstige herinrichting worden meedenksessies georganiseerd in het voorjaar. Er is een verkeersbesluit gepubliceerd om de Oude Rijn af te sluiten voor autoverkeer.

2. Meer ruimte en kwaliteit voor voetgangers, fietsers en openbaar vervoer

De tijdelijke afsluiting van doorgaand autoverkeer op de **Nieuwe Rijn en Botermarkt** en het **Steenschuur** (proef in de zomer van 2020) is definitief gemaakt.

In januari 2022 is van het noordelijk deel van het Steenschuur, tussen de Groenebrug en de Breestraat, een fietspad gemaakt en zijn er permanente fietsenrekken gekomen op de plaats van de parkeerplaatsen.

Nieuwe situatie Steenschuur.

Eind januari 2022 is een verkeersbesluit gepubliceerd voor de Nieuwe Rijn en Botermarkt. Daarbij worden de Nieuwe Rijn en Botermarkt afgesloten met verbodsborden waarbij bestemmingsverkeer nog toegang heeft. Deze borden zijn vanaf 14 maart van kracht.

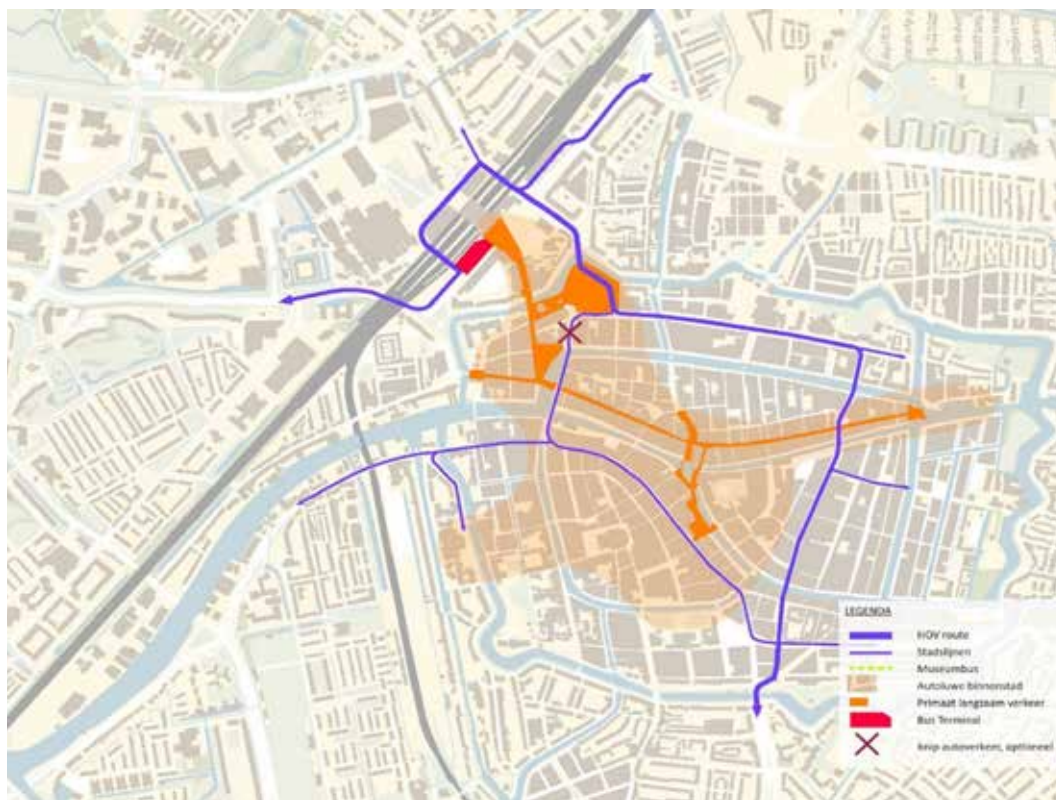
Onthulling nieuwe verkeersborden Botermarkt.

Om het verkeersregime in de toekomst waterdicht te laten functioneren, waarbij er wel ruimte is voor ontheffingen, is het de bedoeling te handhaven met behulp van **kentekencamera's**. Dit vormt onderdeel van het project Slimme Toegang dat in februari 2022 is gestart. Er wordt eerst een of meerdere pilots gestart om ervaring op te doen, want het is een nieuwe manier van digitale handhaving die we nog niet kennen in de gemeente.

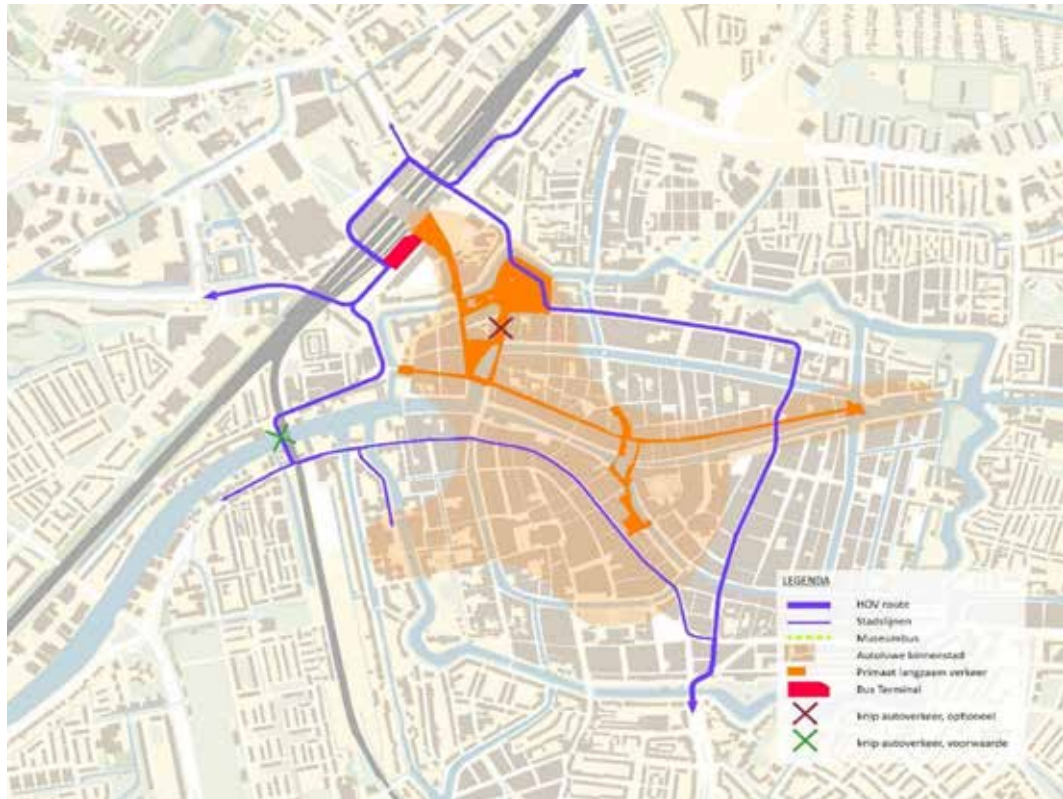
Een verbetering van de verkeerssituatie voor het langzame verkeer ontstaat binnenkort ook op de Oude Rijn. Er is eind januari 2022 een verkeersbesluit gepubliceerd om de straat af te sluiten voor gemotoriseerd verkeer met uitzondering van bestemmingsverkeer. Net als bij de Nieuwe Rijn en Botermarkt is de nieuwe situatie vanaf 14 maart van kracht.

Om de fietser en daarmee ook het overig verkeer meer zicht te geven, wordt op het **Havenplein** de bocht naar de Oude Vest verruimd. De verkeersveiligheid wordt hiermee vergroot. Daarnaast wordt het gehele plein vernieuwd en komen er flinke groenvakken. De aannemer is in februari 2022 gestart.

Een andere maatregel is '**Betrouwbare toekomstbestendige OV-routes**'. Hiermee wordt een onderzoek bedoeld om de voorkeursvariant voor de routes van de stadsbussen te bepalen als alternatief voor de route Stationsweg-Steenstraat. In 2020 heeft de gemeente onderzoek gedaan naar mogelijke alternatieven waaruit twee meest voor de hand liggende routes naar voren kwamen. Een route achter het station langs via de Turfmarkt of een route via de Morsweg. De laatste route over de Morsweg wordt in de agenda Ruimte voor een Groen en Vitaal Leiden als voorkeursvariant genoemd met een aantal randvoorwaarden. Hiervan is de belangrijkste dat op dat moment de Rijnzichtbrug afgesloten moet worden voor autoverkeer, waar nu verder onderzoek naar wordt gedaan. Lees hier meer over onder punt 5.

Busroute Turfmarkt Prinsessekade.

Voorkeursbusroute Morsweg.

Op de Zijlsingel is in het najaar van 2021 opnieuw geasfalteerd. Bewoners van de Zijlsingel en de Zeeheldenbuurt hebben in de zomer aangegeven welke wensen zij hadden om de verkeersveiligheid te verbeteren. Een paar maatregelen zijn gelijktijdig uitgevoerd. Enkele andere maatregelen worden dit voorjaar nader onderzocht. Als het onderzoek is gedaan, worden de bewoners geïnformeerd over wat wanneer wel en niet kan worden opgepakt.

3. Versterken economische vitaliteit

De **Koepoortsbrug** is de verbinding tussen de Doezastraat en Herenstraat. Die verbinding tussen deze twee winkelstraten moet worden versterkt. Hierdoor wordt dit winkelgebied meer als eenheid 'HerenDoeza, dorp in de stad' gevoeld. Dit project is nog niet gestart, omdat het project afhankelijk is van de mogelijkheid of klinkers in de Jan van Houtkade mogelijk zijn. Hiernaar loopt nog onderzoek. In de loop van 2022 wordt het participatie- en ontwerptraject opgestart.

In Leiden stimuleren we dat de juiste parkeerder op de juiste plek staat, bezoekers van Leiden in de parkeergarages en bewoners in de buurt van hun huis. Wie Leiden een dagje bezoekt en met de auto komt, wordt eenvoudig naar de dichtstbijzijnde parkeerlocatie geleid. Sinds kort is in Leiden het **Parkeer-Route-Informatie-Systeem (PRIS)** actief. Dit bebordingssysteem laat zien welke parkeermogelijkheden er zijn en hoe de bezoeker daar kan komen. Bij de grotere gemeentelijke garages wordt getoond of er nog parkeerplek vrij is. Handig voor de parkeerder, en het voorkomt zoekverkeer in de binnenstad. Het Parkeer-Route-Informatie-Systeem is opgenomen in de autobewegwijzering.

Dit voorjaar worden de meeste **straatparkeerplaatsen in het centrum voor vergunninghouders** bestemd. Van de ruim 4600 parkeerplaatsen in de binnenstad zijn er ongeveer 1600 bezoekersplaatsen. Er is net voor het kerstreces een besluit genomen hoe deze plaatsen worden omgezet.

Ongeveer 1000 plaatsen worden vergunninghoudersplaatsen voor bewoners. In de Doezastraat en Lange Mare worden alle plaatsen omgezet naar kortparkeerplaatsen. Hier mogen tussen 9.00 en 21.00 uur geen vergunninghouders parkeren. De parkeerduur is als gevolg van de inspraak vanuit ondernemers in tegenstelling tot het voorstel gewijzigd in maximaal 2 uur. De overige bezoekersparkeerplaatsen op straat worden eveneens kortparkeerplaatsen van maximaal 2 uur. Deze komen langs de wegen met wat meer verkeer zoals de Langegracht en het Levendaal, waardoor er geen zoekverkeer meer is in de kleine straatjes van de binnenstad. Hier mogen vergunninghouders ook parkeren. Er gaat binnenkort een campagne voor bezoekers van start om hen hierover te informeren.

De gemeenteraad heeft besloten dat de capaciteit van de **Morspoortgarage** terug moet komen in de gebiedsontwikkeling van het stationsgebied op de huidige plek, het zogenaamde Morspoortterrein. Dit is meegenomen in de opgave en hierover ontvangt de gemeenteraad binnenkort een brief. Verder is er via een motie verzocht om een andere locatie te vinden voor de Morspoortgarage. Dit is nog in onderzoek.

Naturalis werkt aan de ontwikkeling van de **P&R Mendelweg**. Er is met de gemeente overleg over de randvoorwaarden om het een succesvolle mobiliteitshub te laten zijn waarvandaan mensen eenvoudig naar de stad kunnen met een deelfiets, te voet of het ov.

De **Haarlemmerstraatgarage** wordt volgend jaar gerenoveerd en opgehoogd en heeft straks 88 extra bezoekersplaatsen. Samen met de eigenaar van het complex wordt het gebouw uiterlijk verfraaid.

4. Meer ruimte voor voorzieningen

We werken mee aan aanvragen voor **deelauto-organisaties**. Zo groeit het aantal deelauto-plekken in het centrum gestaag. Verder werken we mee aan de initiatieven van bewoners, zoals op de Kaasmarkt waar bewoners met elkaar een paar auto's delen. Dit jaar stellen we een **kader voor deelmobiliteit** op zodat duidelijk wordt waar de gemeente wel en geen medewerking wil verlenen als organisaties vragen om hun product aan de man te brengen.

5. Schone lucht, minder geluidshinder, hittestress

Er wordt hard gewerkt aan de vergroening van de stad. In al deze projecten is de opgave om vergroening te realiseren, en ook de mobiliteitsopgave in lijn te brengen met onze ambities om voetgangers, fietsers en ov op 1 te zetten.

Voor het project **Veerplein** is het uitvoeringsbesluit genomen en is de voorbereiding gestart inclusief aanbesteding. De herinrichting van het Veerplein, Veerstraat en Plantage wordt tussen april en juni uitgevoerd.

Voor de **Jan van Houtkade** is in september 2021 een kaderbesluit door de gemeenteraad genomen met een ontwerp waarin meer ruimte voor groen en voetgangers is opgenomen. De ruimte is ontstaan door de helft van het aantal parkeerplaatsen op te heffen. Het ontwerp wordt nu verder uitgewerkt.

Eén van de locaties van de groene kansenkaart is het **Havenhoofd** waarvoor in het voorjaar van 2021 een digitale participatieronde is georganiseerd. Er moesten diverse onderzoeken worden uitgevoerd om suggesties van de deelnemers te onderzoeken. Inmiddels is dit afgerond en is het definitieve ontwerp vastgesteld en aan de deelnemers teruggekoppeld. In verband met het plantseizoen wordt het Havenhoofd in het najaar opgeknapt.

Voor de **Kaasmarkt** is in de zomer van 2021 een belangrijk besluit genomen door de gemeenteraad. Er komt een groen stadsplein waar de bomen behouden blijven en het grootste deel van de auto's verdwijnt. De uitwerking gaat van start als er duidelijkheid is dat het plein kan worden heringericht. Dat is op het moment dat de parkeerdruk het toelaat.

Een belangrijk doel is **het prettig en veilig verblijven en verplaatsen op de Turfmarkt en de Morsweg**. Daarom doen we een praktijkproef waarbij de Turfmarkt en de Rijnzichtbrug tijdelijk worden afgesloten voor doorgaand verkeer. Wel doen we eerst onderzoek of een proef zinvol is. Doel is om te kijken of deze afsluitingen haalbaar zijn en het gewenste effect opleveren. We verminderen het doorgaande verkeer door de historische compacte binnenstad, onder andere door de aanleg van de ringstructuur. De RijnlandRoute en de Leidse Ring Noord leveren een belangrijke bijdrage aan minder doorgaand verkeer in en door de binnenstad en zijn daarom een randvoorwaarde voor een autoluwe binnenstad.

Er is voor het vaststellen van de Agenda Autoluwe een quick scan gedaan naar de gevolgen van de verkeersafsluitingen. Om een goede en betekenisvolle proef te kunnen doen, moet er eerst goed worden onderzocht waar in het verkeersnetwerk knelpunten ontstaan. Dat betekent dat voor de hele stad moet worden nagegaan waar zich mogelijk problemen gaan voordoen en of die problemen op zijn te lossen door bijvoorbeeld de verkeerslichten aan te pakken of door fysieke maatregelen te treffen. Vervolgens kan worden vastgesteld hoe groot het probleem nog is en of het uitvoeren van een proef extra informatie oplevert om het in de toekomst mogelijk te maken.

Afgelopen september zijn we gestart met een gedegen onderzoek naar de gevolgen van een verkeersafsluiting op de Rijnzichtbrug, zowel in één richting als in twee richtingen, en een

verkeersafsluiting op de Turfmarkt voor het autoverkeer. Tegelijkertijd wordt onderzoek gedaan naar de voorkeursvariant van de routes voor de stadsbussen door de binnenstad over de Morsweg. Het onderzoek is bij het schrijven van dit verslag nog lopende en het is nog te vroeg om met (voorlopige) conclusies naar buiten te komen. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek kan het vervolg worden bepaald voor zowel het besluit van de busroutes, als voor het autoluwer maken van de Turfmarkt en Rijnzichtbrug. De resultaten van het onderzoek worden toegelicht aan geïnteresseerde bewoners, ondernemers en stakeholders in het voorjaar. De wijkvereniging Transvaal wordt apart geïnformeerd.

Voor de **Langebrug** zijn in het najaar informatiebijeenkomsten op straat georganiseerd om de afsluiting van de Langebrug te bespreken. Naast veel positieve steun voor de maatregelen zijn er ook zorgen geuit rondom trillingen en bochten die niet gemaakt kunnen worden voor bepaalde auto's en suggesties om het doel van minder autoverkeer door de Pieterswijk op een andere manier te realiseren. De gemaakte opmerkingen worden op dit moment allemaal onderzocht en teruggekoppeld.

6. Inclusieve en toegankelijke stad

Met het Platform Gehandicapten is afgesproken dat we het aantal **invalidenparkeerplaatsen** in de binnenstad handhaven. Als het door een herinrichting noodzakelijk is een plaats op te heffen, wordt in de nabije omgeving een vervangende plek gezocht.

Met het omzetten van de bezoekersparkeerplaatsen op straat naar vergunninghoudersplaatsen wijzigt de gemeente ook dat mindervaliden kunnen parkeren op de vergunninghoudersplaatsen. Dit was nog niet het geval.

Overige werkzaamheden:

Het asfalt aan het **Kort Rapenburg, de Prinsessekade en de Turfmarkt** is hard toe aan onderhoud en krijgt een nieuwe deklaag. Het onderhoud is lange tijd uitgesteld in verband met de mogelijkheid om het te combineren met de toekomstig geplande herinrichting. Helaas is deze herinrichting voorlopig niet aan de orde in verband met het onderzoek wat nu loopt over de busroutes in de binnenstad. Het onderhoud kan niet langer worden uitgesteld. De middenbaan op het Kort Rapenburg die in verband met de verkeersveiligheid voor de bussen was dichtgezet, is inmiddels een groot plantvak geworden. Deze werkzaamheden zijn in januari uitgevoerd. In april wordt er geasfalteerd.

Tot slot

Nieuwsgierig geworden? Wilt u meer informatie, heeft u ideeën of wilt u iets anders kwijt over de autoluwe binnenstad? Neem dan contact met ons op via: autoluw@leiden.nl.

Gemeente Leiden, Projectbureau, programmteam Autoluwe Binnenstad, 25 maart 2022

Leiden

Gemeente Leiden
Postbus 9100
2300 PC LEIDEN